

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA DIVADELNÍCH, FILMOVÝCH A MEDIÁLNÍCH STUDIÍ

**AKTUÁLNÍ STAV VYBRANÝCH MALÝCH KIN
V OLMOUCKÉM KRAJI A PERSPEKTIVY JEJICH
ROZVOJE**

THE CURRENT STATUS OF CHOSEN SMALL CINEMAS IN THE
OLOMOUC REGION AND PERSPECTIVES OF THEIR DEVELOPEMENT

Ester Nagyová

Vedoucí práce: Mgr. Petr Bílík PhD.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a veškerou odbornou literaturu jsem uvedla v poznámkovém aparátu.

V Olomouci 31. března 2010

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Petru Bilíkovi Ph.D.
za odborné vedení a cenné rady, pamětníkům a
promítačům za ochotu podělit se o vzpomínky a
provozovatelům kin za zpřístupnění materiálů o kinech.

OBSAH

Úvod.....	6
1. Východiska a metodologie.....	10
2. Stírání rozdílů mezi městem a vesnicí šířením filmu.....	13
3. <u>Kino v Bohuňovicích</u>	
3.1 Obec Bohuňovice.....	19
3.2 Kultura v obci.....	19
3.3 Kino Sokol.....	21
3.4 Kino.....	22
3.5 Frekvence promítání, návštěvnost, tržby.....	24
4. <u>Kino v Senici na Hané</u>	
4.1 Obec Senice na Hané.....	28
4.2 Kultura v obci.....	28
4.3 Kino Haná.....	29
4.4 Kino Panorama.....	31
4.5 Frekvence promítání, návštěvnost, tržby.....	32
5. <u>Kino v Příkazích</u>	
5.1 Obec Příkazy.....	34
5.2 Kultura v obci.....	36
5.3 Kino Lucerna.....	36

5.4 Kino Šohaj.....	36
5.5 Kino Klub.....	38
5.6 Kino Lucerna II.....	38
5.7 Frekvence promítání, návštěvnost, tržby.....	39
6. Budoucnost vesnických kin.....	43
7. Digitalizace.....	46
7.1 Digitalizace v České republice.....	48
Závěr.....	52
Anotace.....	54
Resume.....	55
Použitá literatura.....	58
Přílohy.....	62

Úvod

Nekončící úpadek kinematografů, za kterým se dnes málokdo ohlíží, probíhající digitalizace kin, která povede k dalšímu poklesu počtu kin a nedostatečnost písemné dokumentace a archivních materiálů biografů mne přivedly k myšlence zabývat se kiny, jež budou v brzké budoucnosti nejvíce ohroženy – jednosálovými kiny na vesnicích.

Prvotní idea zmapovat fungující kina v Olomouckém kraji se hned z počátku výzkumu ukázala jako příliš ambiciózní. Ačkoli byla devadesátá léta ve znamení rapidně klesajícího¹ počtu kin ve většině obcí a nové tisíciletí přeje hlavně vícesálovým multikinům v nákupních centrech na periferiích měst, v Olomouckém kraji je i takto překvapivě velký počet (celkem devět) fungujících kin.²

Pro podrobné zkoumání jsem tedy územní jednotku pojmenovanou jako kraj zúžila na menší územní celek obklopující Olomouc v nejužší vzdálenosti. Pro kompletní demografickou představu je možné tento územní celek pojmenovávat dnes již neužívaným označením Okres Olomouc.

Fungující vesnické kinematografy jsou na tomto území čtyři – Kino v Bohuňovicích, Kino ve Velkém Týnci, Kino Panorama v Senici na Hané a Kino ve Štěpánově. Pro své zkoumání jsem po sestavení kolekce dostupných informací, jejichž nedostatek se mi stal až příliš limitující, zvolila Kino

¹ Klesající počet kin souvisí s rozpadem organizace Státního filmu, s privatizací kin a se změnou volnočasových aktivit dřívějších diváků.

² Pojem fungující kino chápeme v těchto případech spíše jako kino udržitelné. Neexistuje kino, které by nemuselo být dotováno obcí, či z jiných zdrojů.

v Bohuňovicích, Kino Panorama v Senici na Hané a Kino Lucerna v Příkazích, na jejichž rozdílnosti jsem chtěla demonstrovat 3 různé typy kin – tedy kino na pokraji krachu, kino fungující a kino dnes již zaniklé. Po podrobném výzkumu mne ale překvapil fakt, že ačkoli je Kino Panorama v Senici na Hané prezentováno jako kino na pokraji krachu, výsledky týkající se jeho návštěvnosti jsou srovnatelné s Kinem v Bohuňovicích. Kino v Bohuňovicích a Kino Panorama v Senici na Hané tak ve výsledku reprezentují kina i nadále udržitelná, která mají i v dnešní době poměrně stabilní skupinu pravidelných návštěvníků. Každému z kin věnuji samostatnou kapitolu, přičemž pro kontextualizaci kina jakožto instituce, jež vlastní obec, bylo žádoucí zkoumat i historii a další kulturu v obcích, je-li možné takto nazývat minimální aktivity s tímto sektorem spojené. Pro zpracování těchto informací bylo nutné vycházet z kronik obcí, pro podrobnější záznamy doporučuji zkoumat *Pamětní knihy obce Bohuňovice (1920-1933, 1935-1965)*, *Obecní kroniku sloučené obce Bohuňovice (1960-1966)*, dále *Paměti obcí Bohuňovice, Moravská Loděnice a Trusovice (J. Burešová)*, časopis *Pohledy do života obcí Bohuňovice, Trusovice a Moravská Loděnice (Obecní úřad Bohuňovice)* vydávaný od roku 1991, *Paměti obce Senice na Hané (J. Bartoš, S. Kovářová)*.

Ve své práci si kladu za cíl zaznamenat chronologicky historii zvolených kin a zhodnotit jejich současný stav. Většina informací, které se mi podařilo získat od pamětníků, ale nesplňovala mé představy, alespoň co se do obsáhlosti a verifikovatelnosti týče. Při zkoumání současného stavu kin jsem se často setkávala s nepečlivostí v archivování materiálů, byť jejich stáří nemělo být více než několik let.

Obce často pokládají za nepotřebné shromažďovat informace o kinu a podrobně zkoumat jejich současný stav a perspektivy. Ačkoli jsem tedy nebyla schopna dohledat písemné materiály poukazující na historii kin a ve své práci se často opírám pouze o vzpomínky a neověřitelné osobní záznamy a svědectví pamětníků, domnívám se, že i přes nedostatečnou dokumentaci potřebnou k plnohodnotnému výzkumu je důležité zachytit existenci takovýchto kin a zmapovat jejich funkci v obci alespoň v náznacích. Této oblasti nové filmové historie lokální úrovně bych se chtěla věnovat i v budoucnu a doufám, že větší časové možnosti na výzkum a nabyté osobní vztahy s pamětníky mne dovedou k dalším zdrojům informací.

Vzhledem k rozsáhlé síti kinematografů vystavěných na území České republiky je zřejmé, že situace vesnických kin bude mnohde stejná jako na území Okresu Olomouc. Pro kompletní představu o obecné historii kinofikace jsem do své práce zařadila kapitolu³ shrnující východiska kinofikace, její význam a důsledky nerozvážené výstavby kin, přičemž si nekladu za cíl podrobně zmapovat proces kinofikace, naopak se soustřeďuji pouze na relevantní informace, jež by mohly souviset s konkrétními případy kin, kterými se zabývám. Nejceněnější doklady o historii dějin československé kinematografie a o československém filmovém hospodářství shrnují publikace *Kronika našeho filmu*, *Československé filmové hospodářství 1945-1950*, *Československé filmové hospodářství 1951-1955*, *Film v číslech a událostech*, *Filmové vavříny dvaceti let* (vše J. Havelka) a v magisterské práci

³ Kapitola je nazvaná Stírání rozdílů mezi městem a vesnicí šířením filmu.

Analýza návštěvnosti českých kin, vývoj a prognóza
(O. Raitoralová).

Stejně tak proces digitalizace současných kin je pro zmapování stavu vesnických kin nutný ke zkoumání možností jejich vývoje, proto se snažím zachytit podstatu probíhajícího procesu, jeho klady, zápory a důsledky. Přičemž se nezajímám o estetické a technické parametry a nutnost technické koordinace digitalizace, ale zabývám se především o důvody ekonomické a o dopad tržní ekonomiky na životnost vesnických kin. Pro zpracování digitalizace z hlediska aktuálnosti tohoto procesu bylo nutné vycházet především z internetových zdrojů, nejpodstatnější sledávám práci *Sbohem filmovému pásu? Co je ve hře u digitálního promítání?* (D. Goudineau) a dokument *Digitalizace kin v ČR* (Ministerstvo kultury v České republice).

1. Východiska a metodologie

Pojímáním historiografie kinematografie pouze jako dějin umění a stavěním estetismu uměleckého díla nad otázky produkce a recepce se dějiny kinematografie ochuzují o důležitost perspektiv ve vnímání média. Dějiny kinematografie totiž na rozdíl od dějin filmu nazírají na film nejen jako na umělecké dílo, ale také jako na médium prezentováno v prostorách kina. S přihlédnutím k těmto okolnostem a novým možnostem pohledu na kinematografii je příznačné, že nejvýznamnější studie posledních desetiletí jsou především z okruhu nové filmové historie a archeologie médií. Historické a kulturní východiska kinematografie totiž mohou být interdisciplinárně propojeny s ostatními sociologickými a humanitními obory. „Důležitější než „umělecké hodnoty“ filmových děl jsou kulturně-historické kontexty produkce, distribuce, uvádění a recepce, čili technologické, ekonomické, sociální a kulturní podmínky a praktiky výroby, šíření a sociálního použití filmu, stejně jako jeho propojení s příbuznými institucemi, médii, formami a produkty.“⁴

Velmi výrazně se v poslední době rozvíjí i zájem o mapování lokálních dějin a o práci s primárními prameny. Výzkum mikrohistorických dějin kinematografie, ačkoli probíhá ve specifických demografických a urbanistických podmínkách, může přinést výsledky s obecnou platností. Tento předpoklad se dá navíc velmi dobře uplatnit právě na území České republiky, ve které byla (díky kinofikaci

⁴ Szczepanik, Petr. Nová filmová historie, kulturní dějiny a archeologie médií. In: Szczepanik, Petr (ed.). Nová filmová historie, Praha, 2004, str. 10.

probíhající od dob zestátnění) vystavěna velmi hustá síť provozoven kin se stejnoměrným rozložením. Ačkoli nástup televize,⁵ revoluční příchod videorekordérů⁶ a později DVD⁷ odsunuli kina do znevýhodněné pozice, kino chápáno jako médium kolektivní podívané může být stále vnímáno jako sektor fungující na základě interakcí a oboustranných vztahů s diváky. Od často velmi těžce přístupných filmových kopií, jež jsou pro estetické dějiny filmu primární a nepostradatelné, přechází nová filmová historie k exaktnímu zužitkování materiálů mimofilmových a následně také k využití „prostoru“ jakožto východiska k odehrávání filmových aktivit. Filmově-historický výzkum lokální úrovně je navíc tak žalostně nezpracován, že může být prováděn téměř kdekoli.

Pro vývojové procesy filmového průmyslu, komplexní analýzy ekonomiky a zpřehlednění distribuce je nutná systematizace vztahů. Klíčovou prací je v tomto ohledu kniha *Film history. Theory and Practise* (D. Gomery, R. C. Allen). Podle Gomeryho a Allena je možné komplexnost filmové historie, respektive historii kinematografie uchopit pouze „důsledným sledování čtyř oblastí, tedy estetické, ekonomické, technologické a sociální historie.“⁸ V tomto ohledu již není možné zabývat se pouze zkoumáním obrazu zachycenému na filmové surovině, ale je nutné vyhledávat také dokumenty související s produkcí, distribucí a uváděním filmů.

Přístup Allena a Gomeryho k pojímání historie kinematografie jako k bezbariérově přístupnému materiálu

⁵ Zahájení televizního vysílání v Československu se uskutečnilo 1. května 1953.

⁶ Videorekordér pro domácí užití byl představen poprvé ve VB v roce 1972.

⁷ První DVD bylo uvedeno v roce 1996 v Japonsku, ve zbytku světa o rok později.

⁸ Allen, Robert C., Gomery, Douglas. *Film History. Theory and Practise*. New York: 1985, str. 5.

pro investigativní zkoumání všech aspektů filmu, obzvláště na lokální úrovni, pak v jednotlivých kapitolách publikace získává edukativní formu. Na třech odlišných projektech⁹ simulují postup pro získávání informací technologických, ekonomických i sociálních, přičemž po sesbírání těchto informací je možné kromě výzkumu významnému pro uchopení filmové historie získat i informace umožňující pochopit i význam města a zhodnotit jeho parametry ekonomické i sociologické a kulturně-historické perspektivy. Při pojmání filmu jako sociálního fenoménu, tedy jako uměleckého díla určenému především pro předvádění divákům, je důležité získat odpovědi na otázky „kdo vyrábí film a proč? kdo se dívá na filmy a proč? co je viděno, jak a proč? a jak jsou filmy hodnoceny, kým a proč?“¹⁰ Sociální skupinu lidí, kteří navštěvují kino za účelem filmové projekce, ale nelze jednoduše strukturalizovat, tato sociální skupina není žádnou organizací s ustanovenými pravidly či zvyky. V sociálno-kulturně-historickém diskursu, tedy v souvislosti se zkoumáním publika jakožto velmi obtížně zachytitelného celku v průběhu času mne v mé práci zajímá především praxe chození do kina, avšak ne jen z pohledu sociologického, ale v nahlížení na kino jako na instituci definovanou také jako centrum pro kolektivní setkávání.

⁹ Projekt I zkoumá historii technologických změn, Projekt II ekonomii lokálních přehlídek a Projekt III lokální sociální historii. Více viz Allen, Robert C., Gomery, Douglas. Film History. Theory and Practise. New York: 1985, str. 194-207.

¹⁰ Allen, Robert C., Gomery, Douglas. Film History. Theory and Practise. New York: 1985, str. 193– 94.

2.1 Stírání rozdílů mezi městem a vesnicí šířením filmu

Považujeme-li film promítnutý na plátno za funkční prostředek umožňující prchavé osvobození od reality, je nasnadě se domnívat, že tato forma kolektivní podívané měla obzvláště po druhé světové válce charakter vyhledávaného prostředku transformující diváky do jiného, přívětivějšího světa. Existence statistických údajů týkajících se filmového hospodářství v letech 1945-1970¹¹ proto nesouvisí jen s pečlivostí plánovaného hospodářství, ale slouží také jako důkazní materiál poukazující na enormní nárůst¹² zájmu diváků o filmová představení.

„Původní systém provozovacích licencí pro kina byl v roce 1943 změněn na živnostenskou koncesi pro jednotlivce. Zestátněním v roce 1945 tato forma provozování kin zanikla. V roce 1948 byl založen státní podnik Československý státní film, jehož součástí byla Rozdělovna filmů pro distribuci a Správa kinofikace pro technicko organizační správu kin. Československý státní film se stal výhradním provozovatelem výroby, šíření, dovozu a vývozu.“¹³

Po odeznění druhé světové války se začala budovat nová struktura kinematografické sítě. Dosavadní rozmístění kinematografů se jevilo jako nedostačující a chaotické.

¹¹ Statistické údaje zpracovával především Jiří Havelka v šesti svazcích Čs. Filmového hospodářství.

¹² K nárůstu dochází až do roku 1949, kdy poprvé od roku 1945 dochází k poklesu návštěvnosti. Více viz Havelka, Jiří. Čs. filmové hospodářství 1951 – 1955. Praha: 1972, s. 228.

¹³ Raitoralová, Olga. Analýza návštěvnosti českých kin, vývoj a prognóza. Magisterská práce, Filmová a televizní fakulta FAMU Praha. Praha: 2007.

Hlavním důvodem plánovaného rozmístování kin ale byla kinematografii nově přiřknutá funkce. Namísto předešlého soustřeďování kin do center měst se tyto podniky přesouvají na opomíjený venkov. Kromě zřizování podniků na úzký 16mm film,¹⁴ jež díky finanční dostupnosti mnohdy nahrazovaly provozovny s normálním, tedy 35mm filmem, byly kinofikovány především další obce. Kinofikační politika tak byla jedním ze způsobů, jak stírat rozdíly mezi městem a venkovem. Neuvážené kinofikaci bezprostředně po 2. světové válce se ale po pěti letech od počátku nedá upřít alespoň částečná racionalizace, která se odráží především na budování nových kin s nezvyklou rozvahou. Ačkoli je nutné počítat s faktem, že většina obcí s obyvatelstvem překračující počet dvou tisíc byla kinofikována,¹⁵ nárůst kin je stále zřetelný. Avšak zatímco počet kin s promítacími přístroji na 35mm film pomalu klesá,¹⁶ nárůst kin s promítacími přístroji na 16mm film markantně roste.¹⁷

Kromě poměrně rychlého obnovení kin¹⁸ dochází navíc k výraznému vzrůstu¹⁹ počtu kin. Ačkoli bylo technické vybavení obnovených kin velmi nedostačující²⁰, finanční investice putovaly především do zřizování nových kinematografů, jež byly vybavovány ponejvíce lacinými

¹⁴ 2/3 všech kin jsou zařízeny na úzký film. Viz Havelka, Jiří. *Kronika našeho filmu*. Praha: 1967, s. 103.

¹⁵ V obcích do dvou tisíc obyvatel mělo v roce 1955 jedno kino celkem 1633 obcí. Viz Havelka, Jiří. *Čs. filmové hospodářství 1951 – 1955*. Praha: 1972, s. 337.

¹⁶ V roce 1945 bylo těchto kin 1583, v roce 1964 jich bylo 1321. Viz Havelka, Jiří. *Film v číslech a událostech*. Praha: 1965, s. 50.

¹⁷ V roce 1945 bylo těchto kin 67, v roce 1964 jich bylo až 1803. Viz tamtéž, s. 50.

¹⁸ V roce 1945 bylo v provozu téměř 90% kin fungujících před 2. světovou válkou. Viz Tamtéž, s. 80.

¹⁹ Roku 1945 bylo v provozu 1418 kin, o pět let později již 2545 kin. Viz tamtéž, s. 220

²⁰ Téměř polovina kin byla provozována i při existenci jednoho promítacího přístroje, což v praxi znamená celkem 5 několikaminutových přestávek při projekci celovečerního filmu. Viz Havelka, Jiří. *Čs. filmové hospodářství 1945 – 1950*. Praha: 1970, s. 221.

promítacími přístroji na úzký 16mm film, jejichž pořizovací náklady byly mnohdy nižší než oprava přístroje na 35mm film. Takto „nevybavená“ kina byla v rámci centrálně řízené kinofikace zřizována kromě menších obcí hlavně na vesnicích. Vzhledem k přímé úměře mezi počtem obyvatel obce a velikostí místního kina je paradoxní, že pro mnohem větší městská kina se finanční prostředky na koupi nových přístrojů určených k promítání běžného 35mm filmového pásu nenašly, ale do nekvalitních strojů promítajících 16mm film se investovalo nadále. Namísto zkvalitňování kin tak dochází pouze k navyšování kvantity počtu promítacích přístrojů.

S přihlédnutím k faktu, že kino bývalo takřka jediným prostředkem zábavy širších mas, jsou obrovské návštěvnosti kin v celku pochopitelné. Strmý nárůst diváků ale trvá až do chvíle, kdy omezení programové skladby (týkající se především filmů ze západních zemí²¹), nahradily mnohdy divácky neatraktivní filmy sovětské, v tuto chvíli je pokles návštěvnosti viditelný. Ideologické faktory tak v tuto chvíli převažují faktory umělecké a dokonce i ekonomické, kino tak přestalo plnit funkci podniku s tržním hospodářstvím a stalo se ponejvíce prostředkem k ovlivňování mínění širokých mas.

Omezení pestrosti programu projevující se v uvádění preferenčně sovětských a českých filmů, tak zapříčinilo největší pokles návštěvnosti a v 50. letech dříve rostoucí počet návštěvníků stagnuje. Tento pokles byl pak zvrácen v roce 1955 a 1956, po nástupu televize ale zvyšování počtu

²¹ Ačkoli vysoké návštěvnosti dosahovali především snímky z Francie, Velké Británie a USA.

návštěvníků kin skončilo. Filmový průmysl se tento směr vývoje pokoušel zvrátit vývojem nových technologií (trojrozměrný obraz, širokoúhlý film²², stereofonní zvuk), čímž pokles mírně snížil, ale v době největšího zájmu o televizní přijímače docházelo k nejrapidnějšímu úbytku filmových diváků.

Z poklesu návštěvnosti Havelka v celku objektivně neviní jen nástup televize do domácností, ale zmiňuje i měnící se životní styl obecně, únavu diváků, cestování a zkrátka jiné formy zábavy.²³ Rozhlasové a televizní přijímače však v dalších letech měly značný vliv na návštěvnost kin.

Od počátku šedesátých let ale s uvolněním politických poměrů v zemi dochází i k opětovnému uvádění filmů ze západních zemí, dramaturgická pestrost tak udržovala alespoň tu část diváků, která navštěvovala kina i po boomu televizorů do domácností. V programové skladbě už se méně objevovaly filmy sovětské, naopak rostl počet uvádění ostatních kinematografií. I tak ale v tomto desetiletí dochází až k šestinásobnému poklesu a opětovný úbytek diváků přichází s nástupem normalizace.²⁴ Ačkoli se udržovala velmi rozsáhlá síť kin i za cenu neekonomického hospodaření, od sedmdesátých let dochází k trvalému snižování počtu kin.²⁵

Běžné užívání moderních technologií a především nástup videa v osmdesátých letech zapříčinil opětovné snižování počtu návštěvníků kin, které už nedokázaly ekonomicky přežít ani s nástupem volnější dramaturgie a uváděním filmů na přání diváků. Prostupováním tržní

²² Díky němuž dochází ke přeměňování kin z 16mm na 35 mm.

²³ Viz tamtéž, s. 106.

²⁴ V uváděných filmech opět dominují sovětské filmy.

²⁵ Počet kin z roku 1970 2394 se za dvacet let snížil až na 1899.

ekonomiky do hospodářství kin po roce 1989 se velmi výrazně podílelo na dalším úbytku kinematografů.²⁶ Obrat přinesla až moderní vícesálová kina proměněná v zábavní centra. Zatímco do roku 1996²⁷ kina počet návštěvníků ztrácela, od roku 1997 návštěvnost opět stoupá. „Podíl diváků multikin a jednosálových kin přitom od roku 1996 stupal ve prospěch multikin: v roce 1999 to bylo 10,2 procent, v roce 2005 už podíl návštěvníků činil 55 procent.“²⁸ V důsledku proměny volnočasových aktivit konzumní společnosti tak vyplývá trvalejší nárůst zájmu v multikinech především díky doplňkovým aktivitám, jež velká nákupní střediska²⁹ bezesporu přináší. Karel Tabery smýšlí o multikinech takto: „I když se v nich stále hrají filmy a promítací zvuková technika je dokonalá, je zřejmé, že tu jde více než o šíření filmové kultury o komerční zřetele, o čemž svědčí i prodej coca-coly a pop-cornů.“³⁰ Rapidně klesající počet kin v centrech měst a obcí se tak stal jedním z nepřehlédnutelných jevů let devadesátých a tento fenomén pokračuje dodnes. „Postupný vstup tržních podmínek do provozu kin se začal projevovat i jejich výraznějším ubýváním. Velká řada kin, byla v důsledku restituce či mnohdy tržního přístupu majitelů objektů, včetně některých obecních úřadů, zrušena. A tak se počet z 2000 na konci roku 1989 snížil zhruba na 1200 mezi lety 1993 a 1994. Největší dopad pro zájemce o film mělo rušení kin na vesnicích a malých městech, kde šlo zpravidla o

²⁶ V roce 1994 zbylo zhruba 1200 kin. Viz Pištora, Ladislav. Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. *Iluminace*, 1997, č. 2, str. 77.

²⁷ Na pražském sídlišti Jižní město zahájilo svou činnost první české multikino *Galaxie*.

²⁸ Hanzlík, Jan, Čada, Karel. Technické vymoženosti, americké trháky a nezbytný popcorn. *Iluminace*, 2007, č. 4., str. 108.

²⁹ Multikina jsou umísťována ve velkých nákupních centrech.

³⁰ Tabery, Karel (ed.). *Kinofikace Moravy*. Olomouc: 2004, str. 6.

jediné zařízení toho druhu."³¹ Přeživší kina se ale v brzké době budou moci vyrovnat s dalším zásahem – budoucí digitalizace³² kina s jistotou pohřbí většinu kin vesnických a jistě zanikne i nemálo kin městských.

Informace předložené v této kapitole svědčí také o vlivu technologických novinek na kolísání návštěvnosti kin. Je patrné, že s příchodem jakékoli technologie, umožňující trávit čas potenciálních diváků ve svých domácnostech, byla pozice kina vždy mírně odsunuta do pozadí, přetrvávající návštěvnost kin ale svědčí o ustálené pozici biografů, která ačkoli bývá často oslabována, nebyla ještě nikdy natolik ohrožena, aby se dalo uvažovat o jejím zániku. Naopak nákladný převod kinematografů na digitální technologie svědčí o jejich slibné budoucnosti.

³¹ Pištora, Ladislav. Filmoví návštěvníci a kina na území české republiky od roku 1945 do současnosti. *Illuminace*, 1997, č. 2, str. 77.

³² Digitalizaci kin věnuji samostatnou kapitolu.

3. Kino v Bohuňovicích

3.1 Obec Bohuňovice

Bohuňovice se rozkládají v rovinné oblasti Hané 7 km jižně od Šternberka a 8 km severně od Olomouce. Součástí Bohuňovic jsou od roku 1960³³ také sousedící obce Moravská Loděnice a Trusovice. Co do počtu obyvatel bývají Bohuňovice označovány jako středně velká obec s rostoucím počtem obyvatel.³⁴ V současné době žije v celých Bohuňovicích více než 2500 obyvatel. Z hospodářského hlediska jsou Bohuňovice obcí zemědělskou, průmysl zastupuje dřevařský provoz místního dřevařského závodu Pila.

3.2 Kultura v obci

Důležitou událostí obce bylo založení školy, jejíž vznik je datován rokem 1660. Dnešní Základní devítiletá škola Bohuňovice je moderní budovou se 14 třídami, tělocvičnou, zahradou a dílnami pro pracovní vyučování. V sedmdesátých letech byla do Bohuňovic umístěna také jedna třída Lidové školy umění ze Šternberka. V listopadu 1870 byl založen bohuňovicko-trusovický čtenářský spolek

³³ V letech 1960-1961 probíhaly celostátní slučovací akce.

³⁴ V roce 1854 žilo v Bohuňovicích 406 obyvatel, v roce 1950 měla obec 811 obyvatel.

Cyril a Metoděj, jež také velmi aktivně pěstoval zpěv a pořádal různé besedy. Bohatý kulturní život obce se rozvíjel hlavně v 1. polovině 20. století. Přeměnou spolku Cyril a Metoděj vznikl roku 1908 odbor Národní jednoty, jež se staral o kulturní povznesení obce především divadelními představeními, pořádáním přednášek, národních slavností a zejména vedením knihovny, kterou bezplatně předali roku 1920 obci.³⁵ K významným stavbám z tohoto období patří zejména Sokolovna v Moravské Loděnici. Tělocvičná jednota Sokol zřídila i jeviště a svou divadelní činnost zahájila v roce 1921 slavnostním představením Jiráskovy Lucerny.³⁶ Největší aktivitu však jednota vyvíjela zejména ve 30. letech. Sokolovna sloužila několik desítek let také jako obecní kino. Činnost Sokola však byla za německé okupace zastavena a dalšího rozmachu byl Sokol schopen až po roce 1946. V Moravské Loděnici působila od roku 1920 také katolická tělovýchovná jednota Orel. Svou činnost provozovali v budově zvané Domovina, kde bylo zřízeno divadelní jeviště, sál na cvičení a výčep hojně využíván zejména při pravidelném pořádání plesů. Kromě sportovních aktivit organizoval Orel i ochotnický divadelní soubor. Jeho činnost však byla zakázána s příchodem druhé světové války a jeho obnovení po skončení okupace německých vojsk trvalo jen velmi krátce. Divadelní aktivity pak převzal Sbor dobrovolných hasičů v Trusovicích, jež byl založen roku 1943. Hasiči se tak stali nositeli kulturního dění v obci, zejména díky vytvoření ochotnického divadelního souboru hrajícího v Domovině. Velkým přínosem bylo vybudování kulturního domu v Trusovicích, na němž hasiči odpracovali bezmála

³⁵ Stalo se tak na základě zákona Ministerstva národní osvěty o zřizování obecních knihoven.

³⁶ Lucerna je divadelní hra o čtyřech jednáních z roku 1905.

6000 dobrovolných pracovních hodin. Kromě vlastní produkce kultury a zábavy byly pořádány také poznávací zájezdy a život obce byl obohacován rovněž zájedy kulturních, divadelních a koncertních souborů z Olomouce. Od 70. let se o místní aktivity staraly Národním výborem zřízené Osvětové besedy, jež pořádali hudební kurzy, založili fotografický a rozhlasový kroužek a zajímali se o další kulturní a vzdělávací osvětu. Dnes v Bohuňovicích působí Kruh přátel hudby pořádající koncerty vážné hudby. Kulturní život v obci je však od roku 1926 s několikerým přerušením spjat především s filmovými projekcemi probíhajícími v různých prostorách.

3.3 Kino Sokol

Výše zmiňovaná tělovýchovná jednota Orel i tělocvičná jednota Sokol sehráli svou úlohu ve vzniku a následném provozu místního kina. Několik desítek let sloužila Sokolovna jako prostor pro obecní kino. Vznik Kina Slovan je datován do roku 1926, kdy byla kinu přidělena licence. První promítání se však konalo již o rok dříve v roce 1925. Nástup zvuku přichází do vesnických kin pochopitelně až mnohem později po první vlně, Kino Slovan získalo aparaturu vhodnou k promítání zvukových snímků až v roce 1935. Nevyužívala se však příliš dlouze, za německé okupace počínající v roce 1941 byla zastavena činnost spolku, k obnově funkcí došlo po pěti letech. Kino bylo provozováno i během války, k omezení činnosti došlo pouze v letech 1945 – 1946. Od roku 1946 se promítalo ze dvou strojů, díky čemuž se nemuselo promítání

filmů neustále přerušovat (z důvody přeměny pásu filmových kopií). Sokolovna však nebyla vyhovujícím prostorem pro provoz kina, aktivní sportovní činnost spolku počítala s plným využitím prostor zejména pro kulturu sportu, před každým promítáním tak muselo být odstraněno veškeré sportovní náčiní, přichystat místa k sezení a pokaždé znovu natáhnout plátno. Kino ukončilo svou činnost v Sokolovně v roce 1972.

3.4 Kino

V letech 1971 – 1972 byla v Moravské Loděnici provedena přestavba budovy vzdělávacího a čtenářského spolku Domovina. V jedné části byla zachována a nově upravena mateřská škola, z druhé části bylo zbudováno moderní širokoúhlé kino, nové kulturní středisko obce. Občané obce odpracovali na stavbě kina³⁷ 13 820 brigádnických hodin, z čehož 7 250 hodin bylo odpracováno bez nároku na finanční odměnu. Velkou měrou pomohli také chovanci nápravného zařízení Okresní věznice v Olomouci. Technické vybavení³⁸ kina zajistilo Technické oddělení Krajského podniku pro film, koncerty a estrády v Olomouci, zvláště pak vedoucí F. Dědok. Na podobě kina se podíleli také pracovníci Stolařského družstva ve Šternberku v čele s předsedou L. Ondráčkem, interiéry zhotovil vedoucí provozovny pan Novotný podle návrhů architekta L. Poláška. Stavba byla započata 9. ledna 1971 a po 22 měsících byl zahájen provoz. Finanční hodnota kina byla v den zahájení

³⁷ Výstavba kina byla jedna z akcí „Z“.

³⁸ Technické vybavení kina bylo svého času nejmodernější v celém okrese.

provozu vypočítána na 940 tisíc korun. Slavnostní otevření kina proběhlo dne 17. prosince 1972 s následujícím programem:

10.00 – projev předsedy Národní fronty – předání klíčů

10.15 – prohlídka budovy a zařízení, slavnostní projev předsedy MNV

11.00 – slavnostní představení filmu Hybernátus³⁹

14.00 – druhé představení pro mládež

16.00 – třetí představení pro složky a občany

19.30 – čtvrté představení pro členy složek Národní fronty

Výstavba širokoúhlého kina však měla být jen jedním z vrcholů rozvoje kinematografie v obci – v následujících letech mělo dojít k zbudování letního kina, jež mělo být umístěno v zahradním prostoru nového kina. Plány však ztroskotaly na nedostatku cementu a k zřízení letního kina nedošlo.

Kapacita bohuňovického Kina je od počátku 168 sedadel, přičemž konženková křesla byla v letech 2000 - 2001 nahrazena čalouněnými, jejichž výrobu zajistil místní čalouník. Komfortní je i elevace hlediště. Provoz byl zahájen na dvou promítacích strojích Meo IV⁴⁰, 26. března 1991 byly tyto stroje

³⁹ Vzhledem k neexistenci jakýchkoli informací o filmu Hybernátus předpokládám, že se jedná o francouzský komediální film Eduarda Molinaro Hibernatus (1969) s Louis de Funesem v hlavní roli.

⁴⁰ Univerzální projektory UM 70/35 vyráběné od roku 1966 byly později dodávány pod značkou Meo IV – X. Tyto stroje jsou vybaveny xenonovou lampou.

nahrazeny modernějšími Meo 5 XB,⁴¹ které kinu věnovala obec. 1. srpna 1998 bylo do kina nainstalováno nové zvukové zařízení Dolby® Surround Pro – Logic.⁴² Na zakoupení zařízení se 15 tisíci korunami podíleli místní podnikatelé a 130 tisíci přispěl bohuňovický obecní úřad. Podle starosty Jiřího Petřeka bylo cílem modernizace kina především zvýšení kvality promítání.

3.5 Frekvence promítání, návštěvnost, tržby

Po otevření Kina v sedmdesátých letech se počet projekcí ustálil na šesti, promítací časy bylo nutné přizpůsobit ročním obdobím, v zimě se tedy promítalo v časech 15.00 (pouze v neděli), v 17.30 a 19.30, v létě od 18.00 a 20.00 hodin. V prvním roce provozu tak v kině bylo uvedeno 310 představení, jež shlédlo 19 500 diváků a na vstupném⁴³ bylo vybráno více než 100 000 korun. Podle bývalého⁴⁴ promítače a správce Kina Milana Kristýnka kino prosperovalo až do roku 1989. V tomto roce se činnost kina snížila na dva promítací dny, pátek a sobotu. Při příležitosti třicetiletého výročí Kina pan Kristýnek sepsal na dvou stranách velmi stručnou historii Kina a v tomto listu uvádí sumarizace návštěvnosti a tržeb. Od 17. prosince 1972 do 1. listopadu 2002 bylo v Kině uspořádáno celkem 6 558 filmových projekcí, jež navštívilo

⁴¹ Meo 5 XB je projektor pro filmy s optickým stereo zvukovým záznamem. Je vybaven lampovou skříní pro xenonovou výbojku.

⁴² Dolby® Surround Pro-Logic je vylepšená varianta systému Dolby® Surround o čtvrtý kanál.

⁴³ Vstupné se v této době pohybovalo v rozmezí od 3,- do 5,- Kčs.

⁴⁴ Pan Milan Kristýnek pracoval v Kině Sokol od roku 1949 a dále v Kině až do 31. prosince roku 2009. V současné době se stará o provoz bufetu v prostorách Kina.

293 129 návštěvníků, přičemž na vstupném⁴⁵ bylo vybráno 2 586 607,- Kč.

Co se týče dokumentace fungování Kina, je možné vycházet pouze z jediného zdroje, a sice z týdenních výkazů prodaných vstupenek. Obecní archiv si však příliš nezakládá na pečlivosti v uchovávání informací, k dispozici jsou tedy pouze nekompletní údaje. Zaměřila jsem se na období let 2000 – 2009, přičemž jsem se zajímala pouze o filmové projekce, jež navštívilo více než 50 diváků. V roce 2000 bylo takto navštívených projekcí 33, v roce 2009 pouze deset. Kompletní údaje jsem zpracovala do tabulky.

Tabulka č. 1: Počet projekcí při návštěvnosti minimálně 50 diváků v letech 2000 – 2009:

Rok	počet projekcí (více než 50 diváků)
2000	33
2001	37
2002	11
2003	16
2004	14
2005	9
2006	9
2007	15
2008	14
2009	11

Z tabulky je patrné, že po silných dvou letech na začátku nového tisíciletí se počet filmových projekcí, jejichž

⁴⁵ Vstupné v roce 2002 se pohybovalo v rozmezí od 40,- do 50,- Kč.

návštěvnost je vyšší než 50 diváků pohybuje okolo 12 až 13 za rok, tzn. pouze jednou měsíčně je návštěvnost vyšší než 50 diváků. Je-li průměrná cena půjčovního za jeden film na jedno promítání 2500,- Kč a vstupné se pohybuje kolem 60,- Kč, je počet 50 diváků nutný k zaplacení výdajů kina.⁴⁶

Zajímavým fenoménem je neměnicí se vkus filmových diváků Bohuňovického kina. Podle p. Kristýnka jsou od počátku kina nejnavštěvovanější filmy z české produkce a animované filmy pro celou rodinu. Nejnázorněji lze tento jev demonstrovat na podrobných tabulkových výčtech z posledních devíti let, jež jsem zařadila do přílohy.

Tabulka č. 2: Deset nejnavštěvovanějších filmů v letech 2000 – 2009:

název filmu	počet diváků
Tmavomodrý svět	481
Kameňák	461
Samotáři	447
Princezna ze mlejna 2	418
Kameňák 2	403
Pelíšky	393
102 Dalmatinů	382
Shrek	373
Rebelové	357
Myšák Stuart Little 2	353

Specifikem Kina v Bohuňovicích je enormní zájem především o filmy české produkce, z deseti nejnavštěvovanějších filmů v letech 2000 až 2009 je celkem 7 filmů českých, v každém

⁴⁶ Přičemž 500,- Kč určíme jako symbolickou výplatní částku pro promítače, prodávajícího lístků, úklid kina a další drobné práce v kině.

roce je pak český film umístěn vždy alespoň na jedné z prvních tří příček v rámci návštěvnosti. Do deseti nejúspěšnějších filmů se pak kromě filmů českých zařadily už jen filmy animované či rodinné a stejně jako filmy české se kromě let 2000 a 2008 umístily vždy v rámci prvních tří pozic podle počtu návštěvníků. Ačkoli je zájem o animované filmy značný, bohuňovická škola nemá i přes opětovné nabídky Kina o promítání pro školáky prvního stupně zájem. Z výsledných čísel je navíc patrné, že pokusy o distribuci alternativních filmů mezi diváky započaté v roce 1977 ztroskotaly na pouhých deseti projekcích s lektorským úvodem.

4. Senice na Hané

4.1 Obec Senice na Hané

Obec Senice na Hané je typickou hanáckou obcí s polohou v úrodné rovině v Hornomoravském úvalu. Senice na Hané leží 8 km jižně od města Litovel, 13 km západně od statutárního města Olomouc, 16 km jižně od města Uničov a 17 km severně od města Prostějov. Poloha obce v jedné z nejúrodnějších částí Moravy jí předurčila zemědělský ráz. Po znárodnění zemědělských statků se stala Senice na Hané sídlem nejrozsáhlejšího zemědělského družstva v tehdejší Československu JZD Mírová cesta Senice na Hané, z něhož dnes zbylo jen torzo. Dominantou obce je barokní chrám svaté Maří Magdaleny na Náměstí Míru. V současnosti jsou k obci připojeny ještě dříve samostatné obce Odrlice (obec připojena v roce 1974) a Cakov (obec připojena v roce 1980). Dnes žije v obci kolem 1800 obyvatel.

4.2 Kultura v obci

Historie tělocvičné jednoty sokol v obci Senice na Hané sahá do roku 1908, první veřejné cvičení bylo uspořádáno o dva roky později v roce 1910. Mezi katolicky orientované spolky patřila venkovská Omladina, jež vznikla pod patronací zdejší fary v roce 1909 a skupina Orů, jež byla původně součástí Omladiny, ale v roce 1918 se osamostatnila jako tělovýchovná jednota Orel a vystavěla si vlastní Orlovnu. V roce 1934 měl senický Orel 243 členů, Sokol členů 115. Mezi těmito organizacemi však docházelo k častým střetům. Spolky se prezentovaly také amatérskými

divadelními představeními. Oba spolky byly zakázány v roce 1941 vlivem nacistické okupace. K obnovení činnosti Tělocvičné jednoty Sokol došlo v roce 1948, nová podoba Sokola ale byla pro mnohé Sokoly, zvláště pak pro členy Orla, nepřijatelná. Významný podíl na kulturním a společenském životě v obci měla církev, jež pečovala kromě náboženského života také o slavnosti a veřejné i soukromé události. Senický hasičský spolek byl založen roku 1893. Obecní knihovna v obci zahájila svou činnost v roce 1918. K významným změnám v oblasti kultury patřilo zavedení rozhlasu v roce 1923, ve kterém se prezentovala i dechová hudba kapelníka a varhaníka Jindřicha Smětáka. Významné postavení měl v obci Svazarm, který se zaměřoval na letecké modelářství, střelecký sport a motorismus, přičemž v roce 1974 bylo v Senici na Hané uspořádáno Mistrovství republiky v závodě motokár. K dalším zájmovým organizacím patřil také Svaz chovatelů drobného hospodářského zvířectva a Myslivecké sdružení. V dnešní době pořádá obec kromě sportovních aktivit tradiční hody, pěvecké a taneční soutěže pro mládež.

4.3 Kino Haná⁴⁷

Víceúčelové prostory tělovýchovné jednoty Orel se stejně jako v Bohuňovicích i v Senici na Hané využívaly nejen jako tělocvična, ale také jako alternativní prostory vhodné též pro kulturní a společenské akce. Sběrka na výstavbu takového objektu proběhla v Senici již na počátku dvacátých let minulého století a od roku 1927 pak v divadelním sále započalo svou činnost i kino s názvem

⁴⁷ Pamětníci označují kino názvem Haná, na nejstarším dokumentu dokládající činnost kina, vstupence z projekce filmu Klášterní růže o Svaté Terezičce z roku 1938, je však uveden jako název kina Edison.

Haná. Promítací aparatura pro projekci němých filmů byla zakoupena z kina v Prostějově a od prvního promítání jevíli občané Senice na Hané i okolních vesnic značný zájem o provoz kina. Další čtyři roky se pak v Kině Haná promítaly pouze němé snímky, od 2. února 1931 i snímky zvukové. Prvním zvukovým filmem zde uvedeným byl film Ernemann.⁴⁸ Na jediném promítacím stroji si v Kině Haná vystačili do začátku padesátých let, v roce 1950 byly zakoupeny dva nové stroje značky Meopton III,⁴⁹ jež zajistil kromě zrušení prodlev při projekci filmu také lepší kvalitu obrazu.⁵⁰ Prostory Kina Haná se ale ukázaly být nevyhovujícími a moderní kinosál byl umístěn do nově stavěného kulturního domu.

Jediným písemným dokumentem z provozu Kina Haná je vstupenka z 6. března 1938 k projekci filmu Klášterní růže o Svaté Terezičce,⁵¹ jež je však oražená textem: Kino Edison Senice na Hané.

O provoz kina se již v této době staral Bohuslav Husárek,⁵² jež byl promítačem Kina Haná od června roku 1948 a promítačem byl i nadále v Kině Panorama.

⁴⁸ Vzhledem k neexistenci jakýchkoli údajů o filmu Ernemann se domnívám, že Ernemann není název filmu, ale název filmového projektoru. Vzhledem k nepřesnosti údajů ale nemohu dále určit, zda se jednalo o projektor na 16mm či 35mm film. V dnešní době se v kině staré projekční přístroje z minulosti nevyskytují.

⁴⁹ Meopton III je stabilní promítací přístroj k promítání širokoúhlých filmů na 35mm filmovém pásu, používá obloukovou lampu.

⁵⁰ Lepší kvalitu obrazu zajistila oblouková uhlíková lampy.

⁵¹ Existence filmu Klášterní růže o Svaté Terezičce je však vzhledem k nedostatku informací sporná.

⁵² V potvrzení o navštěvování kurzu pro promítače 35 mm filmu uvedl Bohuslav Husárek jako své povolání zahradničení.

4.4 Kino Panorama

Výstavba kulturního domu byla dokončena v druhé polovině šedesátých let a kino zde zahájilo svůj provoz 1. května 1966. Nové širokoúhlé kino získalo jiný název - Kino Panorama. Nové stroje Meopton IV⁵³ pak v roce 1976 byly osazeny ještě xenonovou obloukovou lampou, čímž se obraz na širokoúhlém plátně ještě zkvalitnil. V této době se v kině promítalo více než 200 představení ročně.⁵⁴ S návštěvností 200 000 diváků za rok se kino zařadilo na první místo z hlediska úspěšnosti v kategorii venkovských kin v okrese. Pro velký divácký zájem se kino nadále modernizovalo a 5. srpna 1981 bylo Kino Panorama opatřeno novými promítacími stroji Meo 5X.⁵⁵ V letech osmdesátých a devadesátých pak dochází k dalším opravám, kromě generálních oprav v roce 1986 od výměny podlahové krytiny až po změnu osvětlení, byla provedena také výměna sedadel za čalouněná. V roce 1999 byla nutná změna technického vybavení pro přenos zvuku. Kromě zakoupení CD přehrávače Sony přešlo kino na systém Dolby® Surround Pro - logic. V roce 2004 došlo i k rozsáhlým opravám promítací kabiny a k zakoupení diaprojektoru, od roku 2006 jsou promítací přístroje osazeny také novým snímacím zařízením zvuku.⁵⁶

⁵³ Meopton IV je stabilní promítací přístroj určen k projekci širokoúhlých 35mm filmů. Vyrábí se od roku 1959.

⁵⁴ Uvádí se až 237 filmových projekcí za rok.

⁵⁵ Vzhledem k roku výroby přístroje Meo 5X – 1985, bylo ovšem zakoupení tohoto přístroje v roce 1981 nemožné. Dobové zápisy promítače Bohuslava Zahradníka tak musí být mylné.

⁵⁶ Tzv. azurová stopa je snímač digitální zvukové stopy.

4.5 Frekvence promítání, návštěvnost, tržby

Je patrné, že Obecní úřad Senice na Hané se postupnou modernizací Kina Panorama snaží konkurovat větší oblíbenosti DVD přehrávačů a olomouckému multikinu Cinestar, ale i přes veškeré snahy zachovat nižší vstupné a přitom udržet kvalitu technického zázemí je kino navštěvováno stále méně. Promítacím dnem v Senici je převážně pátek, přičemž jednou za čtrnáct dní se promítají i cenově zvýhodněné snímky pro děti. Podrobná účetní kniha uchováající název filmu a počet návštěvníků je v Senice k dispozici až od roku 2002, získané informace tedy nejsou kompletní, i takto je však patrné, jaké filmy navštěvují diváci v Kino Panorama nejraději a jak kolísá návštěvnost.

Podrobný přehled je možné získat ze zpracovaných tabulek:

Tabulka č. 3: Počet projekcí při návštěvnosti minimálně 50 diváků v letech 2002 – 2009:

Rok	počet projekcí (více než 50 diváků)
2002 (od dubna)	19
2003	38
2004	32
2005	26
2006	19
2007	20
2008	14
2009	15

**Tabulka č. 4: Deset nejnavštěvovanějších filmů v letech
2002 – 2009:**

název filmu	počet diváků
Harry Potter a Kámen mudrců	945
Kameňák 3	865
Shrek	632
Nejkrásnější hádanka	503
Kameňák	470
Doba ledová	456
Harry Potter a Princ dvojí krve	444
Kameňák 2	419
Čert ví proč	410
Madagaskar	386

Kino Panorama v Senici na Hané tak kopíruje model kina bohuňovického, tzn. nejvíce navštěvované jsou filmy z české produkce, animované a rodinné filmy. Přičemž zatímco v Bohuňovicích je poměr animovaných a českých filmů 3:7, v Senici na Hané je tomu právě naopak, tedy 7:3. O převládající návštěvnosti animovaných a rodinných filmů nad českými nespíš svědčí pravidelné odpolední projekce a také časté návštěvy školáků ze Senice i okolních vesnic.

5. Příkazy

5.1 Obec Příkazy

Obec Příkazy je hanáckou vesnicí středověkého původu, jež leží v blízkosti statutárního města Olomouce a nedaleko Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví. Hospodářský rozmach obce je spjat s počátkem pěstování cukrovky na Hané, mezi rolnické akciové závody patří příkazská sladovna. Za rozvojem obce stála místní rolnická záložna, s jejíž podporou byl postaven reprezentativní Záloženský dům, který sehrál důležitou úlohu v rámci projekčních míst kina v Příkazích. V obci Příkazy se rozkládá soubor staveb lidové architektury nazývaný Hanácký skanzen, který byl v dnešním rozsahu zpřístupněn širší veřejnosti v roce 1994. V současné době je skanzen tvořen památkově chráněnou usedlostí Kameníčkův grunt a několika přilehlými zahradami, na nichž jsou umístěny špaletové stodoly. Mezi nejvýznamnější stavby v obci patří domy se žudry. V roce 1995 byla část obce vyhlášena památkovou rezervací. V současné době žije v obci asi 1200 obyvatel.

5.2 Kultura v obci

12. července 1876 byla v Příkazích ustanovena jednota hasičská, jež byla složena z členů tělovýchovné jednoty Sokol a dalších občanů obce. K postavení hasičské zbrojnice však došlo až na začátku první světové války. V dnešní době se SDH Příkazy zaslouhuje velkou mírou o kulturní a společenské akce v obci, včetně každoročního plesu, slavností spojených

se stavěním a kácením májky, oslav sv. Floriánka, či posezení s dechovkou. V roce 1900 se spolkové knihovny sloučily do jedné obecní, v roce 1912 došlo k zahájení vyučování v místní školní budově. K významným stavbám po skončení první světové války patří postavení Záloženského domu, jež je kromě provozu kina dodnes spjat s pořádáním kulturních akcí. V Záloženském domě se navíc dochovala původní secesní stropní omítka. K dalším významným aktivitám spjatým s kulturou v obci však docházelo až na konci šedesátých let, v roce 1969 byl založen místní pěvecký sbor. V roce 1986 se z řad důchodců vzmohl spolek Seniorklub Příkazy, který se dodnes stará o četné pořádání cestopisných besed založených na promítání diapozitivů a o výjezdy občanů obce na kulturní akce v Olomouci (ponejvíce do Moravského divadla Olomouc) a v blízkém okolí. K nejvýznamnějším stavbám v Příkazích patří Kaple sv. Cyrila a Metoděje, jež svou architekturou připomíná románské rotundy.

5.3 Kino Lucerna

Příkazy byly jednou z prvních obcí kraje, ve které bylo založeno kino. Po dostavbě Záloženského domu zde v roce 1922 bylo slavnostně otevřeno Kino Lucerna se zadní projekcí. Chybějící dokumentace ale zapříčiňuje nejasnosti okolo provozu Kina Lucerna. Kino svůj provoz ukončilo v druhé polovině 30. let, podle pamětníků pro nízkou návštěvnost diváků a vysoké náklady (zejména na výtop

promítacího sálu). Zájemci o filmové promítání tak byli odkázáni na činnost Kina Sokol⁵⁷ v sousední obci Náklo.

5.4 Kino Šohaj

Pracovníci závodu na šití košil a pyžam Šohaj F. Pokorný, jež vykonával funkci účetního, ale ve volném čase pěstoval svou zálibu ve fotografování, a elektroúdržbář V. Klimeš zakoupili v roce 1952 prostřednictvím Závodního výboru projektor a započali s promítáním filmů pro občany obce. Promítání se uskutečňovalo v nevelké závodní jídelně o velikosti 5 x 7 metrů z projektoru na 16mm film Almo 16.⁵⁸ Po opětovném navyknutí diváků na pravidelné filmové projekce se jejich počet zvýšil natolik, že kapacita jídelny nevyhovovala a bylo nutné najít náhradní prostory. Po znárodnění vedlejšího domu se projekce přemístily do bývalého obchodu paní Přidalové, přičemž jako projekční místnost sloužila výloha obchodu. Kapacita provizorního projekčního sálu byla 80 míst a pro zkomfortnění bylo nutné vybourat mezistrop a výšku sálu zvýšit na 4,5 m. Pro nevýhodnost pozice promítací kabiny byla výloha zbourána a kabina byla přesunuta na opačnou stranu místnosti. Po znárodnění vedlejší budovy, kterou získal národní podnik Šohaj, se započalo s dalšími přestavbami a v jídelně se zbudoval sál s kabinou, byl zakoupen nový přístroj pro projekci 16mm filmů z Bratislavy, ale po čase bylo nutné

⁵⁷ Sokolské kino v obci Náklo bylo v provozu od roku 1927.

⁵⁸ Projektor Almo je promítací přístroj pro projekce nezvukových filmů. Přístroj s rokem výroby 1936 však nedostačoval, problémy způsobovala jeho častá poruchovost, přičemž pro opravy bylo nutné dojíždět do Brna.

zakoupit další stroj Meopton I,⁵⁹ jež výrazně zlepšil kvalitu promítání a hlavně nebylo nutné rozdělovat film přestávkami kvůli výměně kotoučů. Od roku 1957 započalo fungovat Kino Šohaj, přičemž promítání bylo zahájeno barevným filmem Ztracená stopa.⁶⁰ Projekce probíhaly dvakrát týdně, ve středu a v neděli, vždy po třech představeních. Ačkoli byla kapacity sálu 150 míst, pro velkou návštěvnost bylo mnohdy nutné přivázet ještě další židle a křesla ze Záloženského domu. V šedesátých letech se v Kině Šohaj taktéž několikrát pořádal Filmový festival pracujících, na který byli zváni herci, estrádní umělci a na zahájení a zakončení festivalu vystupovala taktéž příkazská Melodie. Průběh festivalu v Příkazích byl dokonce zaznamenán na filmovou kameru. Amatérští filmaři v letech 1960 až 1964 natáčeli i průběh života v obci, krátké aktuality z Příkaz pak byly promítány před samotnými filmovými projekcemi, což se ukázalo být pro potenciální diváky velkým lákadlem. Na projekcích aktualit totiž diváci mohli na filmovém plátně vidět sami sebe, kromě voyerismu spjatým s pozorováním herců tak mohly být ukojeny i sklony k narcismu nejednoho diváka.

V kině se promítalo dvakrát do týdne, každou středu a neděli. Ve středu probíhaly taktéž dopolední projekce pro děti, pro velký zájem večerních představení pak bývalo časté opakování filmu od 22.30 hodin. Kino Šohaj prosperovalo až do roku 1970, kdy národní podnik Šohaj byl převzat pod národní podnik Oděvní průmysl. Oděvním průmyslem byla navrhována změna projekčního sálu, jídelna sloužící jako projekční sál totiž měla být přebudována na

⁵⁹ Meopton I je promítací přístroj k promítání 16mm němých i zvukových filmů s rokem výroby 1945 - 1950.

⁶⁰ Ztracená stopa je barevný československý film Karla Kachyni z roku 1956.

novou dílnu. Po domluvě s předsedou spojeného vesnického klubu panem Žváčkem se tak začalo jednat o využití prostor Záloženského domu.

5.5 Kino Klub

S přestavbou nevyužívaného malého sálu Záloženského domu v prvním patře budovy se započalo již na jaře 1970. Kromě přístavby projekční kabiny nad tehdejší šatnou bylo nutné započít i s přestavbou budoucího projekčního sálu. Veškeré práce včetně elektroinstalace odpracovali brigádnicky občané obce, i tak vzrostly náklady na přestavbu na 100 000,- Kčs. K dokončení úprav došlo v prosinci téhož roku a provoz Kina Klub byl zahájen filmem *Most u Remagenu*.⁶¹ Projekční stroje Meopton I však již nevyhovovaly zvýšeným potřebám diváků, jež byly kladeny na promítaný obraz. Nové 16mm stroje Meopton II⁶² s vysoce intenzivní obloukovou lampou získalo Kino Klub z bývalého kina v Domaželicích na Přerovsku.

5.6 Kino Lucerna II

Po několika letech se však ukázal i tento přístroj nevyhovující, zejména kvůli nízké nabídce filmů natáčených na 16mm filmový pás. Pro tento nedostatek se mohly

⁶¹ *Most u Remagenu* je americký válečný film Johna Guillermina z roku 1969.

⁶² Parametry Meoptonu I jsou shodné s parametry Meoptonu II.

promítat pouze filmy již dříve hrané. Důsledkem tohoto problému tak začalo docházet vůbec poprvé k odlivu diváků z kina. V roce 1991 tak byl provoz kina pozastaven. Ve spolupráci s olomouckým kinoservisem se ale brzy našly dva volné stroje k projekci 35mm filmů, které byly dovezeny ze zrušeného kina v Holici. Po úpravě projekčního plátna na širokoúhlý formát a zabudování přístrojů do projekční kabiny, o což se zasloužil vedoucí kina Václav Klimeš a jeho syn, bylo možné provoz kina opět obnovit. K slavnostnímu širokoúhlému promítání došlo již 10. června 1991 a veškeré finanční náklady na koupi nových strojů byly díky prosperující činnosti kina splaceny během jednoho roku. V této době došlo také k montáži nových sedadel z Kina Lípa v Olomouci. V roce 1992 byla do kina nainstalována azurová stopa.

5.7 Frekvence promítání, návštěvnost, tržby

Pokles návštěvníků započatý rokem 1995 donutil provozovatele kina snížit počet projekcí týdně, od této doby se proto promítalo pouze jednou za týden, většinou ve čtvrtek.

Od otevření multikina Cinestar v Olomouci v roce 2005 začala návštěvnost Kina Klub opět klesat. Z projekcí filmů, jež byly v Příkazích promítány s dvou až tří měsíčním zpožděním po uvedení v multikině Cinestar, začali rychle mizet návštěvníci. Rovněž technické vybavení nemohlo tomu modernímu v multikině Cinestar konkurovat. V souvislosti se zvyšujícím se půjčovným za filmové kopie, byl obecní úřad

v Příkazích nucen na kino doplácet ročně více než 50 000,- Kč.

Václav Klimeš, který se o provoz kina v Příkazích staral od roku 1957 a kromě funkce promítače zastával často i práci prodavače lístků do kina i uklízeče, nahlíží na kino takto: „V kině jsem zestárl, v roce 2011 mi bude osmdesát roků a nevím, jak dlouho bych se o kino mohl starat. Je mi to líto, ale dnešní doba je již taková. Diváci si pořídili domácí kina a se tam někdy zajdou do multiplexu, jinak nevytáhnou paty z domu.“⁶³

Václav Klimeš se o provoz kina za pomoci své manželky a syna dovedl starat celých šedesát let. V roce 2007 však byl provoz kina ukončen.

Z týdenních výkazů prodaných vstupenek od roku 2000 do roku 2008 a ze zpráv kina z roku 2004, 2005 a 2006 je patrný neudržitelný stav kina. Zatímco v roce 2004 bylo na jednom představení průměrně 20 diváků, v roce 2005 už jen 16 a v roce 2006 pouze 10 diváků, přičemž počet odpromítaných filmů klesal s obdobným tempem. V roce 2004 bylo v kině promítnuto celkem 46 filmů, v roce 2005 37 filmů a v roce 2006 29 filmů. V roce 2008 proběhla jediná projekce.

⁶³ Rozhovor s Václavem Klimešem. Byl pořízen autorkou této práce 17. února 2010 v Příkazích. Záznam uložen v osobním archivu autorky této práce.

Tabulka č. 5: Počet projekcí při návštěvnosti minimálně 50 diváků v letech 2000 – 2009:

Rok	počet projekcí (více než 50 diváků)
2000	5
2001	8
2002 (od srpna)	4
2003	4
2004	8
2005	2
2006	4
2007	2
2008	1
2009	0

Tabulka č. 6: Deset nejnavštěvovanějších filmů v letech 2000 – 2009:

název filmu	počet diváků
Kameňák	175
Prci, prci, prcičky	168
Tygrův příběh	146
Medvědí bratři	121
Harry Potter a Tajemná komnata	93
Tmavomodrý svět	89
Kouzelná chůva	88
Petr Pan	85
Bambi 2	83
Ratatouille	83

Z výsledků uvedených v Tabulce č. 5 je patrné, že provoz kina byl neudržitelný a postupné snižování návštěvnosti blížící

se minimu nutně vedlo k zániku příkazského kina. Nejúspěšnějším filmem posledních deseti let provozu kina byl Kameňák (175 diváků), přičemž návštěvnost tohoto filmu v příkazském kině se nemohla rovnat s návštěvností stejného snímku v kině bohuňovickém (461 diváků) i senickém (470 diváků). Rovněž výsledné číslo určující maximální návštěvnost je při srovnání s ostatními kiny zanedbatelné. Programová skladba nejúspěšnějších snímků v příkazském kině je však v lecčems podobná kinům předchozím. Nejnavštěvovanějším snímkem byl film český a nejvíce filmů co se z hlediska počtu diváků týče bylo animovaných, či rodinných.

6. Budoucnost vesnických kin

Výhradní nasazování premiérových titulů v multikinech je jednou z nejzákladnějších příčin odlivu diváků z jednosálových kin. Ačkoli je většina jednosálových kin umístěna v centru měst a obcí, mnohdy ani takto atraktivní umístění a nabízený komfort v podobě snadné dostupnosti není pro diváky dostatečným lákadlem. Možnost multikin uvádět tituly několik týdnů před uvedením v jednosálových kinech je pro jednosálová kina značně znevýhodňující. Jsou-li kina jednosálová v blízkosti multikin, odráží se problematika rozdělování kopií následně související s návštěvností kin odlivem diváků do premiérových multikin, s čímž souvisí ekonomické problémy kinematografů, jež stojí často na hranici udržitelnosti provozu. Zastaralé promítací přístroje, technika a vybavení sálů často nelze považovat za konkurence schopné dnešním prvotřídně vybaveným multiplexům. Jsou-li nějakým způsobem kina schopná konkurovat multikinům, pak je to pouze díky jejich programové skladbě vymykající se aktuálním trendům. Artová kina s kvalitní dramaturgií a specifickým programem vykazují i nadále stabilní návštěvnost, náročnost uváděných snímků ale často nekoresponduje s požadavky průměrného diváka. Existence a efektivnost takovýchto kin je pak logicky možná pouze v kinech umístěných ve větších městech s větším počtem obyvatel. V takovýchto městech je pak i po selekci náročnějších diváků možné dosáhnout návštěvnosti dostačující k provozu kina. I přes kvalitní dramaturgii tak

vesnická kina nemohou dosahovat stejných výsledků jako artová kina například v Praze⁶⁴ či Brně.⁶⁵

Provoz jednosálových kin tak mnohdy závisí na shovívavosti obecních a městských úřadů, které ze svých pokladen přispívají na činnost kina nemalou a především nenávratnou částkou. Významným nástrojem veřejné podpory filmové tvorby, výroby a distribuce filmů může být také Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie, který by měl mít zájem v selektivní podpoře kin a v jejich technickém rozvoji. V letošním roce například vyhlásil mimořádný grant na technický rozvoj a modernizaci české kinematografie pro třetí vlnu digitalizace kin. Mezi další formy podpory lze zařadit i evropské programy Media⁶⁶ či Europa Cinemas,⁶⁷ nebo výzkumné, informační a vzdělávací centrum pro kulturu Pro Culture.⁶⁸ Možností na finanční podporu je několik, důležitým předpokladem k jejímu získání je ale povědomí o těchto možnostech, zkušenosti s podáváním žádostí o granty a vůle provozovatelů kin. Informovanost kinařů o těchto finančních fondech, jejichž pomoc by pro kina mohla být rozhodující, je ale velmi nízká. Z dotazovaných provozovatelů kin se ani jeden z nich o získání jakékoli finanční pomoci z těchto zdrojů nepokoušel a v budoucnosti se změnou situace nepočítají. Většina kinařů tak spoléhá pouze na finanční možnosti obce a vyčkává na dopady digitalizace. Domnívám se, že k digitalizaci

⁶⁴ V roce 2005 vzniklo uskupení artových kin Aero, Evald MAT a Světozor, jež jsou kromě orientace na artový film spojeny také trasou tramvaje č. 9. Kino Světozor je pak z hlediska návštěvnosti jednosálových kin nejúspěšnějším v České republice.

⁶⁵ Nejúspěšnější artová kina v Brně jsou Kino Art a Kino Scala.

⁶⁶ Media je program podpory evropského audiovizuálního průmyslu fungující od roku 1991.

⁶⁷ Europa Cinemas zajišťuje finanční podporu pro kina promítající evropské filmy.

⁶⁸ Pro Culture založeno roku 2003 reaguje na finanční problémy neziskových organizací v kulturní sféře.

vesnických kin však dojde pouze výjimečně. Kina se pak budou moci spolehnout pouze na postavení budující si od dob svého vzniku. Je-li kino vnímáno obyvateli obce jako centrum kulturního dění, bude jeho provoz možný i nadále. Důležitým faktorem pak bude postoj a vztah diváků k samotnému kinu a na jejich pohledu na biograf - buď jakožto na instituci pro vzájemné setkávání lidí se specifickou atmosférou, či jako na produkt konzumní společnosti vystavěný na neosobních vztazích, jež prezentují dnešní multikina.

7. Digitalizace

S existencí smíšené ekonomiky, kdy vedle sebe budou moci fungovat klasické projektory pro 35mm filmový pás i projektory digitální, se výhledově počítá ještě na několik let, podle nejnovějších odhadů se ale úplné zavedení digitalizace odhaduje na časový úsek v horizontu deseti let. V současné době sice nikdo není schopen stanovit, kdy se digitální projekce stane normativní na celém světě, technické, ekonomické i estetické důvody ale její zavedení značně zkracují. Přechod si navíc vynucují velká hollywoodská studia zejména kvůli úsporám při výrobě filmových kopií. Díky mezinárodnímu standardizování digitalizace a potřebným technologiím k přenosu dat se totiž filmy budou v brzké době distribuovat pouze na digitálním nosiči. Odhmotnění filmových kopií a úbytek ztížené manipulace při jejich přepravě pak povede k větší dostupnosti filmů na digitálním nosiči. Kromě přístupu k neomezenému množství filmů ve více verzích⁶⁹ je pro diváky, provozovatele kin i distributory nejzajímavější především programová pestrost, která se při flexibilitě digitálních technologií doslova nabízí. V důsledku omezeného množství filmových kopií se filmové premiéry mohou uskutečňovat pouze ve vybraných sálech, zatímco s příchodem digitalizace se pro distribuci filmů nabízí možnost premiéry globalizovat, takže jednosálová kina nebudou ze strany distributorů znevýhodňována a filmové projekce nebudou probíhat s několikátýdenním, či několikaměsíčním

⁶⁹ Digitální kopie ve více verzích zaručuje například přiložení souborů s titulky v různých jazycích i ve verzích pro neslyšící.

zpožděním. Způsob distribuce tak umožní nasazení filmu ve více kinech ve stejný okamžik, dnes znevýhodňovaná jednosálová kina tak budou mít možnost projekce filmu ve stejný okamžik jako v multiplexu. Dnešní praxe, kdy je možné film nelegálně stáhnout z internetu ještě před projekcí filmu v jednosálovém kině, se tak stane minulostí. Rozšířením celkové nabídky titulů a jejich okamžitá distribuce do všech kinosálů tak zaručí vyšší tržby provozovatelům kin. Převod analogových fluktuací do číselné podoby má z mnoha hledisek nespočetná pozitiva, obrovské finanční náklady však paradoxně mohou vést ke kolapsu sítě kin a k rušení biografů, obzvláště těch vesnických. Nemodernizací malých venkovských kin v důsledku vysokých pořizovacích nákladů digitálního vybavení tak dojde k odlivu diváků do multiplexů a z důvodu následné centralizace této oblasti kultury do větších měst venkovské sály s největší pravděpodobností uhasnou.

Ekonomické problémy s financováním digitalizace tak mohou vést k zavádění různých ekonomických modelů. První model (USA) počítá s rychlým přechodem k digitální projekci a s jejím mezinárodním standardizováním, zatímco druhý model (VB) počítá s postupným rozšiřováním digitálních projektorů se spouštěním různých programů podporující digitální kina.

V USA je přechod z projekcí filmových pásů na projekce digitální založen na spolupráci společností, které dodávají technologie s hollywoodskými studií. Model zvaný Virtual Print Fee je založen na hrazení nákladů spojených s digitalizací kinosálu distributorem. Distributor zaplatí za digitální kopii investorovi, který poskytl technické vybavení kina a tímto se mu dluh kompenzuje. Úspory vzniklé díky odpadu výroby

distribučních kopií tak poslouží jako finance určené k investicím do nového vybavení kinosálů.

Ve Velké Británii došlo k vybavení vybraného počtu sálů, ale podmínkou k jejich digitalizaci bylo zvýšení počtu uváděných náročnějších filmů a dokumentů. Ve Velké Británii tak dochází k postupnému přetváření kin na digitální a jejich počet roste díky finanční podpoře filmovým průmyslem a z veřejných prostředků (ve Velké Británii digitalizaci financuje Digital Screen Network organizovaný Britskou filmovou radou).

7.1 Digitalizace v České republice

Pracovní skupina pro koordinaci digitalizace českých kin vzniklá v září 2008 pod Odborem médií a audiovizívy vytvořila návrh odborného plánu digitalizace, jež definuje roli státu a poskytuje detailní informace pro poskytovatele dotací a žadatele. Usnesením vlády České republiky ze dne 19. listopadu 2008 č. 1452 byla schválena Státní kulturní politika na léta 2009 až 2014, kde se v bodu 3.5. hovoří o „podpoře modernizace kulturní infrastruktury pro účely poskytování moderních kulturních služeb s vyšší přidanou hodnotou.”⁷⁰ V komentáři je zmíněna hustá síť kulturních zařízení, ovšem vybavena zastaralými technologiemi, cílem programu je proto jejich modernizace. Digitalizace obrazu a zvuku a následné projekce filmů v sálech vybavených technikou na přenos digitálního obrazu je ovšem nutná kromě center

⁷⁰ Ministerstvo kultury ČR. 2009. Digitalizace kin v ČR [online, cit. 3. 5. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/>>.

velkým měst také v regionech. Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie by tak měl od letošního roku do roku 2014 přerozdělovat 50 milionů korun ročně, jež by měly být použity na zakoupení nových technologií. Digitální kino musí být vybaveno projektorem a serverem (Media Block), při jejichž výběru je nutná jejich slučitelnost. Provoz mnohých jednosálových kin je ale už nyní na hranici udržitelnosti a kina jsou málokdy schopna vydělat si i na vlastní provoz. Takováto kina jsou pak závislá na obecních a městských úřadech a na jejich dotacích. Další investice v souvislosti s modernizací a digitalizací kin ale vyžadují závratné finanční prostředky. Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie předpokládá dotování cca třiceti kin ročně, dotace je však pouze padesátiprocentní.⁷¹ O podporu sice může požádat kterýkoli provozovatel kina, kino však musí splňovat požadavky standardu DCI specifikace.⁷² Z evidence kin⁷³ vyplynul předpoklad, že do první vlny digitalizace bude moci být zařazeno pouze 134 kin z celkových 470 stálých kin, s největší pravděpodobností tak dojde k zániku některých klasických kin.

V tomto ohledu jsou nejohroženější kina jednosálová na vesnicích a malých obcích, jež nebudou schopny digitalizaci

⁷¹ „Pokud budeme počítat s 50% příspěvkem Státního fondu na jedno kino (cca 1.200.000,- Kč) musela by Rada fondu počítat s finančním objemem ve výši 160.800.000,- Kč, a to poze pro první vlnu (uvedených 134 kin). Předpokládáme, že zbylých 220 kin v nejbližší době nesrovnalosti s DCI standardem sladí, a SF bude muset uvažovat o další částce 264.000.000,- Kč. Celkem lze tedy předpokládat že pro SF je potřeba na digitalizaci českých kin částka ve výši 424.800.000,-Kč.“ Viz Ministerstvo kultury ČR. 2009. Digitalizace kin v ČR [online, cit. 3. 5. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/>>.

⁷² DCI specifikace (Digital Cinema System Specification) je soubor technických charakteristik pro výrobu digitálních kopií, kvalitu promítání a postupů při způsobu přenosu dat.

⁷³ Východiskem pro digitalizaci kin v ČR bylo nutné zmapovat stávající situaci kin. V roce 2008 byl zpracován přehled kin a jejich stav. Viz Ministerstvo kultury ČR. 2009. Digitalizace kin v ČR [online, cit. 3. 5. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/>>.

financovat, i přes pomoc Státního fondu pro podporu a rozvoj kinematografie, je částka 1.200.000,- Kč až příliš vysoká. Po výzkumu mínění pracovníků kin a obecních zastupitelů je při potřebě digitalizace kina jeho zánik nevyhnutelný, neboť vysoká investice by se do obecní pokladny již nikdy nevrátila. Vzniklá situace je tak ironií osudu obrovským paradoxem. Ztrácí-li vesnická kina diváky kvůli nemožnosti uvádět filmy v premiérách, digitalizace by byla nejjednodušším a nejelegantnějším způsobem řešení. Pokud by se cena vstupného nezměnila, nebo jen nepatrně vzrostla, vesnická kina by se naopak mohla stát rovnocenným soupeřem v boji o diváky s většími městskými kiny. Rovněž problémy spojené s dopravou filmových kopií do kin by mohly být s digitalizací vyřešeny. Pro většinu obecních provozovatelů, kteří svou práci vykonávají za velmi nízké mzdy, či zcela bez nároku na odměnu, je samozřejmostí jiné povolání a je pro ně časově i finančně náročné filmové kopie na 35mm filmových pásech dopravit do obce.

„Všeobecně se předpokládá, že digitální konvergence mezi médii obrazu, zvuku a písma – čili praxe multimédií – musí nevyhnutelně modifikovat a nakonec vyvrátit naše tradiční představy o filmových dějinách jako uspořádané chronologii filmů, hnutí a mistrovských děl.”⁷⁴ Jednotlivé fáze⁷⁵ filmové výroby byly až dosud spojeny právě 35mm filmem. Filmový materiál citlivý na světlo je vyráběn celou řadou fotochemických transformací, s digitalizací se však tato surovina změní ve virtuální prostor bitů a bajtů. Digitální formáty v budoucnu zcela nahradí film, půjde tedy o

⁷⁴ Thomas Elsaesser, Thomas. Historie rané kinematografie a multimédia. In Szczipanik, Petr (ed.). Nová filmová historie, Praha: 2004, str. 113.

⁷⁵ Ve spojení natáčení, střihu, efektů, projekce a dalších je 35mm film vnímán také jako jistý spojovací článek.

konečný zlom ve vztahu k nosiči, kdy filmový pás odchází definitivně ze scény. S ním však bohužel v hospodářském důsledky i většina vesnických kin.

Závěr

V této práci jsem si kladla za cíl nenazírat na filmovou historii a na diváckou recepci filmů z hlediska estetického, ale zajímaly mne především aspekty ekonomické a do jisté míry i technické, přičemž při mapování historie a současného stavu kinematografů lokální úrovně jsem se pokusila nahlížet i na širší obecnosti. Z důvodu ucelenosti jsem do své práce kromě výzkumu zvolených vesnických kin v Bohuňovicích, Senici na Hané a Příkazích zařadila i stručné informace přímo se vztahující k jejich historii či budoucnosti. Ačkoli se vybraná kina vymykají standardům kinofikace probíhající od dob zestátnění, pro celkový kontext považuji zapracování těchto informací do své práce za relevantní. S vývojovými tendencemi jednosálových kin pak souvisí uvedení aspektů digitalizace. Při zpracovávání této problematiky jsem se však nevěnovala podrobně východiskům technickým, ale zajímala jsem se spíše o náročnost ekonomického dopadu procesu digitalizace na existenci vesnických kin.

Ačkoli jsem doufala v mnohem rozsáhlejší archivní dokumentace týkající se kin v Okrese Olomouc, jejich nedostatečnost jsem se pokusila vyvážit alespoň zpřístupněním osobních vzpomínek provozovatelů kin, promítačů a pamětníků, jejichž výpovědní hodnota sice není dostatečně verifikovatelná, autenticita a viditelné nadšení dotazovaných mne ale přesvědčily o důležitosti mého zkoumání a s jistotou mohu konstatovat, že se historií lokálních kin chci věnovat i v budoucnu.

Výzkum vesnických kin v Okrese Olomouc není zdaleka kompletní, domnívám se však, že i základní informace o kinech, jež jsem uvedeny v této práci, mohou být kvalitním základem pro další výzkum tohoto typu. Z hlediska stáří prvních provozovatelů kin a jejich nástupců a díky postupnému ubývání těchto kinematografů je však nutné začít s dalším bádáním v nejbližší budoucnosti.

Ve své práci jsem se z dostupných informací pokusila zmapovat nejprve historii kin, přičemž jsem zjistila, že počátky filmových projekcí v Bohuňovicích sahají až do dvacátých let, stejně jako historie kinematografu v Senici na Hané a v Příkazích. Postupný vývoj těchto kin byl podobný, problémy s několikerým přemísťováním projekčních sálů a s nedostatkem financí na kvalitní promítací přístroje, ale provozovatelé kin díky svému odhodlání přemohli a kina v Bohuňovicích a v Senici na Hané tak fungují dodnes. Příkazské kino svou činnost v nedávné době přerušilo, díky přehledným tabulkám, jež jsem pro kompletnost údajů ve své práci zpracovala, je ale nemožnost kino dále provozovat patrná. Díky několikerým údajům o návštěvnosti kin jsem se také pokusila o vytvoření náhledu nejnavštěvovanějších filmů, kompletní výsledky jsou pak uvedeny v přílohách. Statistické údaje jsou však mnohdy nepřesné, přesto se domnívám, že jejich výpovědní hodnota by byla neměnná i při kompletnosti údajů.

Přestože nevyznívá budoucnost vesnických kin příznivě, nezbyvá než doufat v naplnění zmíněných předpokladů pro jejich udržitelnost. Ačkoli je pro dnešní jednosálová kina charakteristický spíše jejich zánik, jsou-li schopna dnešní fungující vesnická kina existovat i nyní, doufejme i v trvání jejich provozu, neboť při zpracování ostatních kulturních

aktivit v obcích jsem došla k závěru, že provoz kina má i nadále svou nezastupitelnou funkci.

Anotace

Jméno: Ester Nagyová

Katedra a fakulta: Filozofická fakulta, Katedra divadelních, filmových a mediálních studií

Název práce: Aktuální stav vybraných malých kin v Olomouckém kraji a perspektivy jejich rozvoje

Vedoucí práce: Mgr. Petr Bílík PhD.

Počet znaků: 84 629

Počet příloh: 11

Počet titulů použité literatury: 34

Klíčová slova: kino kinofikace Bohuňovice Senice na Hané Příkazy digitalizace

Charakteristika: Historie, vývoj a aktuální stav vybraných jednosálových kin v bývalém Okrese Olomouc. Kino v Bohuňovicích a Kino Panorama v Senici na Hané zastupují kina nadále udržitelná, Kino Lucerna v Příkazích je kino již zaniklé. Vzhledem k postupující digitalizaci jednosálových kin jsem se pokusila zhodnotit jejich perspektivy a nastínit jejich možnosti budoucího provozu.

Resume

In the making of this work my aim was not to put particular significance on the history of film nor on viewer reception of film from the esthetic point of view, but I invested my interest mainly toward the economical, and to some degree, technical aspects while mapping out the history and the contemporary status of cinematographs on a local level with some regard to more widespread similarities. For purpose of effectiveness, my work not only includes research on the chosen rural cinemas in Bohuňovice, Senice na Hané and Příklad, but also concise information directly pertaining to their history and/or future. Although the chosen cinemas transcend standard cinemafication, dating back to the times of socialization, I consider their inclusion into this work to be relevant to its general context. In the process of researching the above matters I did not take detailed consideration of the technical aspects involved, but rather interested myself in the economic difficulties pertaining to the process of digitalization instilled on the existence of the rural cinemas.

Although I hoped in a much larger archive of documentation to the topic of cinemas in the Olomouc region, I put effort towards balancing their insufficiencies by the use of the memories of the cinema operators, projectionists and witnesses. The value of their testimonies is perhaps not satisfactorily verifiable, however, their authenticity and obvious excitement has convinced me of the importance of my research to the point that I can now say with certainty that I would like to further apply myself to the study of the history of local cinema in the future.

The research on rural cinemas in the Olomouc region is far from complete and I have reason to believe that the basic information that I have included within this work could prove to be a quality foundation for further research of this type. Given the rather high age of the cinema operators and their successors, and thanks to the gradual fall in numbers of these cinematographs, it is essential for further enquiry and investigation to begin in the nearest future.

In the making of my work from the information available, I initially attempted to map out the history of the cinemas; during which I realized that the beginnings of film projection in Bohuňovice, Senice na Hané and Příkazy lead as far back as into the 1920s. The gradual developments of the cinematographs were similar to each other and included problems such as the frequent moving of the projection rooms and insufficient financing for quality projection equipment. These issues were overcome thanks to the determination of the cinema operators allowing for the cinematographs in Bohuňovice and Senice na Hané to still be in operation today. The cinema in Příkazy ended its operation in the recent past and thanks to the straightforward tables that I have included in my work for informative completeness it would seem that the possibility for the cinema to come into operation again is slim to none. Thanks to the plentiful data pertaining to viewer attendance I also created an appendix of the most visited films. Although the statistical data were found to be frequently imprecise, I still think that their informative value would be unchanged even if the data was to be complete.

In spite of the fact that the future of rural cinemas does not seem to be favorable, there is nothing left to do but

hope for the fulfillment of the mentioned conditions for their sustainability. Even though extinction is most characteristic for today's one room cinemas, given that there still are operating rural cinemas in existence, lets hope that they will continue to operate as I have come to the conclusion that they are also important for the organization of other regional cultural activities, proving that their operation remains indispensable.

Použitá literatura

1. Paměti obcí

Burešová, Jana. Paměti obcí Bohuňovice, Moravská Loděnice a Trusovice. Olomouc: 1998.

Kovářová, Stanislava, Bartoš, Josef, Tymonová, Markéta. Paměti obce Senice na Hané. Olomouc: 1998.

2. Východiska a metodologie

Allen, Robert C., Gomery, Douglas. Film History. Theory and Practise. New York: 1985.

Szczepanik, Petr (ed.). Nová filmová historie. Praha: 2004.

Tabery, Karel (ed.). Kinofikace Moravy. Olomouc: 2004.

Skopal, Pavel. Úvod: lokální dějiny, město a mediální síť. In Skopal, Pavel (ed.). Kinematografie a město. Studie z dějin lokální filmové kultury. Brno: 2005, str. 5-10.

3. Stírání rozdílů mezi městem a vesnicí šířením filmu

Havelka, Jiří. Kronika našeho filmu. Praha: 1967.

Havelka, Jiří. Čs. filmové hospodářství 1945 – 1950. Praha: 1970

Havelka, Jiří. Čs. filmové hospodářství 1951 – 1955. Praha: 1972.

Havelka, Jiří. Film v číslech a událostech. Praha: 1965.

Havelka, Jiří. Filmové vavříny dvaceti let. Praha: 1965.

Havelka, Jiří. Filmové vavříny II. Praha: 1970.

Strusková, Eva. K vývojovým tendencím kina. Praha: 1981.

Kuřimská, Agáta. Kinofikace Olomouce neboli Olomoucká kina od počátku po čtyřicátá léta. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzita Palackého v Olomouci. Olomouc: 2001.

Raitoralová, Olga. Analýza návštěvnosti českých kin, vývoj a prognóza. Magisterská práce, Filmová a televizní fakulta FAMU Praha. Praha: 2007.

Eismann, Šimon. Osudy spolkových biografů v poválečném Československu. Iluminace, 1999, č.4 , s. 53-85.

Klimeš, Ivan. Stát a filmová kultura. Iluminace, 1999, č. 2, s. 125-136.

Pišťora, Ladislav: Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. Od vzniku filmu do roku 1945. Iluminace, 1996, č. 3, s.35-48.

Pišťora, Ladislav. Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. Od roku 1945 do současnosti. Iluminace, 1997, č. 2, s. 63-106.

Hanzlík, Jan, Čada, Karel. Technické vymoženosti, americké trháky a nezbytný popcorn. Iluminace, 2007, č. 4., str. 105-122.

Zpráva o české kinematografii v roce 2005, Odbor kinematografie a státních fondů MKČR, 2005.

4. Digitalizace

Ministerstvo kultury ČR. 2009. Digitalizace kin v ČR [online, cit. 3. 5. 2010]. Dostupné z WWW:

<<http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/>>.

Goudineau, D. Farewell to Film? What is at Stake in Digital Projection (Sbohem filmovému pásu? Co je ve hře u rituálního promítání?). [online, cit. 3. 5. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.mediadesk.cz/>>.

www.dcinovies.com (Digital Cinema Initiatives)

www.mediadesk.cz (Mediadesk ČR)

www.mkcr.cz (Ministerstvo kultury ČR)

www.ufd.cz (Unie filmových distributorů)

www.proculture.cz (ProCulture)

5. Archivní prameny:

Rozhovor s Václavem Klimešem. Byl pořízen autorkou této práce 17. února 2010 v Příkazích. Záznam uložen v osobním archivu autorky této práce.

Státní okresní archiv Olomouc:

Pamětní knihy obce Bohuňovice (1920-1933, 1935-1965).

Obecní kronika sloučené obce Bohuňovice (1960-1966).

Zřizování státních kin, plán kinofikace kraje a jeho provádění, seznamy technického zařízení kin, karton 1492.

Kino v Senici na Hané a Vilémově, karton 25.

Přílohy

1. Kino v Bohuňovicích

Filmy s návštěvností vyšší než 50 diváků

Tabulka č. 7: Rok 2000

název filmu	počet diváků
Samotáři	447
Pelíšky	393
Mumie	306
Gladiátor	237
Musíme si pomáhat	229
Prci, prci, prcičky	222
Záhada Blair Witch	180
Krtek ve snu	162
Král sokolů	159
Velmi nebezpečné známosti	153
Max a Kevin	149
Hon na myš	140
Hurá na medvěda	137
Zorro: Tajemná tvář	135
Mach a Šebestová	107
Dr. Doolittle	95
Star Wars: Epizoda 1	95
Asterix a Obelix	85
Erin Brockovich	83
Útok z hlubin	77
Cesta z města	74
Tarzan	74
Tygrův příběh	74
Švec a čert	71
Pláž	69
Nevěsta na útěku	68
South Park: Peklo na zemi	58
Go!	56
Road Trip	54
Acid House	52

Tabulka č. 8: Rok 2001

název filmu	počet diváků
Tmavomodrý svět	481
Princezna ze mlejna 2	418
102 Dalmatinů	382
Shrek	373
Rebelové	357
Pán Prstenů: Společenstvo prstenu	268
Mach, Šebestová a kouzelné sluchátko	267
Kytice	244
Dr. Doolittle 2	195
Prci, prci, prcičky 2	184
Scary movie 2	183
Pearl Harbor	166
Harry Potter a Kámen mudrců	163
Z pekla štěstí 2	153
Po čem ženy touží	133
Vertical limit	133
Deník Bridget Jonesové	129
O princezně Furianě	107
Charlieho andídlci	104
Jurský park 3	104
Dinosaurius	103
Záhada Blair Witch	93
Amélie z Montmartru	92
Mumie se vrací	91
Pokémon 2	85
Jako kočky a psi	82
Scary movie 2	74
Sedmý hřích	69
Pokémon 2	67
Král a skřítek	64
Star Wars: Epizoda 2	63
Bílá vdova	59
Vymítač ďábla	57
Hanibal	55
Klub sráčů	55
Tygr a drak	52

Tabulka č. 9: Rok 2002

název filmu	počet diváků
Příšerky s.r.o.	302
Perníková věž	171
Sám doma 3	155
Muži v černém	115
Milionový závod	105
Spider man	96
40 dnů a 40 nocí	84
Asterix a Obelix: Mise Kleopatra	83
XXX	79
Holky to chtěj taky	73
Návrat do země nezemě	55

Tabulka č. 10: Rok 2003

název filmu	počet diváků
Kameňák	461
Myšák Stuart Little 2	353
Doba ledová	286
Pupendo	272
Čert ví proč	262
Harry Potter a Tajemná komnata	188
Jedna ruka netleská	166
Pán Prstenů: Dvě věže	153
Želary	146
Kruh	120
Letuška 1. třídy	115
Kill Bill	99
Matrix Reloaded	84
Rychle a zběsile 2	84
Piráti z Karibiku	73
Prasátko a jeho velký příběh	65

Tabulka č. 11: Rok 2004

název filmu	počet diváků
Kameňák 2	403
Hledá se Nemo	264
Shrek 2	247
Harry Potter a Vězeň z Azkabanu	217
Horem pádem	158
Jak básníci neztrácejí naději	126
Garfield ve filmu	116
Pán prstenů: Návrat krále	114
Motýl	112
Spider man 2	82
Trója	82
Úžasňákovi	81
Hříšný tanec 2	72
U nás na farmě	54

Tabulka č. 12: Rok 2005

název filmu	počet diváků
Román pro ženy	159
Příběh žraloka	158
Rychlý Stripes	157
Madagaskar	150
Příběh modré planety	106
Snowboardáci	71
Kruh 2	63
Kameňák 3	54
Karlík a Továrna na čokoládu	51

Tabulka č. 13: Rok 2006

název filmu	počet diváků
Doba ledová 2: Obleva	192
Účastníci zájezdu	171
Harry Potter a Ohnivý pohár	143
Garfield 2	113
Auto	112
Divočina	85
Piráti z Karibiku 2	64
Raffáci	56
Za plotem	55

Tabulka č. 14: Rok 2007

název filmu	počet diváků
Vratné lahve	201
Obsluhoval jsem anglického krále	182
Shrek Třetí	159
Jak se krotý krokodýli	127
Václav	116
Maharal	100
Harry Potter a Fénixův řád	85
Divoké vlny	63
Ratatouille	62
Spláchnutej	62
Gympl	62
Simpsonovi ve filmu	61
Kvaska	58
Garfield ve filmu	56
Bestiář	51

Tabulka č. 15: Rok 2008

název filmu	počet diváků
Mamma Mia	252
Bathory	184
Nejkrásnější hádanka	109
Bobule	93
Let's Dance 2	90
Pan Včelka	85
Kung-fu Panda	81
Letopisy Narnie	71
Máj	71
Kozí příběh	71
Nestyda	71
Horton	70
Asterix a Obelix a Olympijské hry	70
Vall-I	56

Tabulka č. 16: Rok 2009

název filmu	počet diváků
Cesta na měsíc	306
Líbáš jako bůh	233
Madagaskar 2	161
Doba ledová 3	158
Peklo s princeznou	117
Sněženky a machři	100
Muzikál ze střední	82
Harry Potter a Princ dvojí krve	69
Austrálie	50
Transformers	53

Kino v Senici na Hané

Filmy s návštěvností vyšší než 50 diváků

Tabulka č. 17: Rok 2002

název filmu	počet diváků
Harry Potter	945
Pán Prstenů: Společenstvo prstenů	364
40 dnů a 40 nocí	275
Prci, prci, prcičky	273
Příběh rytíře	240
Blade 2	210
Muži v černém	208
Asterix a Obelix	176
Star Wars: Epizoda 2	152
Perníková věž	138
Příšerky s.r.o.	138
Spiderman	129
Babí léto	124
Čistá duše	122
Minority Report	108
Bulshit	103
Rok ďábla	101
Jako kočky a psi	86
Kód Navajo	55

Tabulka č. 18: Rok 2003

název filmu	počet diváků
Kameňák	470
Čert ví proč	410
Harry Potter	378
Doba ledová	289
Pupendo	288
Piráti z karibiku	222
Holky to chtěj taky	205
Myšák Stuart Little	190
Pán prstenů 2	159
Kruh	154
Kluci to chtěj taky	152
Rebelové	143
Rychle a zběsila	121
Nuda v Brně	108
Hladina adrenalinu	107
Terminátor 3	102
Kill Bill	100
Prostě sexy	98
Těžce zamilován	98
XXX	98
Pravá Blondýna	96
Matrix reloaded	90
Kniha džunglí	85
Červený drak	84
Musím tě svést	84
Jak na věc	71
Lara Croft	68
Král ohně	67
Charlieho andílce	62
Údolí stínů	61
Želary	60
8 mile	58
Chyť mě, když to dokážeš	58
Pavučina snů	56
Dnes neumírej	55
Krtek ve snu	54

Znamení	54
Líbánky	51

Tabulka č. 19: Rok 2004

název filmu	počet diváků
Shrek	632
Harry Potter	444
Kameňák 2	419
Hledá se nemo	366
Troja	288
Pán prstenů: Návrat krále	264
Garfield ve filmu	243
Jak básníci přicházejí o iluze	239
Pánská jízda	227
Umučení Krista	222
Spiderman	198
Jedna ruka netleská	188
Prci prci prcičky	171
Medvědí bratři	153
Hoky to chtěj taky 2	148
Horem pádem	124
Den poté	119
Božský Bruce	113
Příběh žraloka	100
Úsvit mrtvých	96
Jeepers Creepers	95
Mizerové	86
Matrix Revolutions	82
Láska nebeská	79
Non plus ultra	77
Strašidelný dům	77
Král Artuš	75
S.W.A.T.	72
Petr pan	65
Loney tunes	64
Poslední samuraj	62
Hellboy	55

Tabulka č. 20: Rok 2005

název filmu	počet diváků
Kameňák 3	865
Madagaskar	386
Slonisko a medvídek Pů	174
Do blba	165
Zahulíme, uvidíme	138
Strašpytlík	132
Snowboardáci	128
Kruh 2	116
Vesnice	114
Sametoví vrazi	111
Román pro ženy	110
Úžasňákovi	100
Můj auťák Brouk	96
Pan a paní Smithovi	91
Protivný sprostý holky	85
Deník Bridget Jonesové	84
Vetřelec versus Predátor	83
Blade Trinity	76
Milenci a vrazi	76
Alexandr Veliký	65
Karlík a Továrna na čokoládu	64
Dannyho parťáci	58
Já, robot	58
Slečna Drsňák	53
Šťěstí	53
Star Wars: Epizoda 3	51

Tabulka č. 21: Rok 2006

název filmu	počet diváků
Doba ledová	456
Harry potter	278
Účastníci zájezdu	174
Garfield	132
Scary movie	130
Piráti z Karibiku	125
Prokletí králíkodlaka	107
Šifra mistra leonarda	104
V moci ďábla	89
Divočina	83
Za plotem	79
King kong	67
Letopisy Narnie	66
Bambi 2	65
Expertí	65
Auta	57
Krtek ve snu	57
Prachy dělají člověka	56
Silent Hill	55

Tabulka č. 22: Rok 2007

název filmu	počet diváků
Asterix a Vikingové	228
Vratné lahve	222
Shrek Třetí	207
Harry Potter a Fénixův řád	173
Simpsonovi ve filmu	142
V tom domě straší	131
Gyml	104
Prázdniny Pana Beana	101
Kytice pohádek	100
Ratatouille	83
Noc v muzeu	82
Piráti z Karibiku na konci světa	81
Obsluhoval jsem anglického krále	79
Happy Feet	70
Rock podvraťáků	69
S.A.W. 3	69
My dva a křen	66
Past na žraloka	65
Spláchnutej	61
Vláček Kolečáček	56

Tabulka č. 23: Rok 2008

název filmu	počet diváků
Nejkrásnější hádanka	503
Bathory	275
Mamma mia	261
Pan včelka	134
Poslední plavky	124
Babička vypráví pohádku	96
Bobule	95
Asterix a Olympijské hry	93
Chyťte doktora	82
Letopisy Narnie	73
Nestyda	73
Krtkova dobrodružství	65
Vesmírní opičáci	60
Mumie: Hrob dračího císaře	54

Tabulka č. 24: Rok 2009

název filmu	počet diváků
Peklo s princeznou	281
Líbáš jako Bůh	275
Madagaskar 2	209
Cesta na měsíc	183
Muzikál ze střední 2	182
Doba ledová 3	183
Noc v muzeu 2	161
Harry Potter a Princ dvojí krve	116
Sněženky a machři po 20 letech	104
Hannah Montana	97
Lovecká sezóna 2	88
Vzhůru do oblak	83
Kozí příběh	75
G-Force	52
Soptík Niko	52

Kino v Příkazích

Filmy s návštěvností vyšší než 50 diváků

Tabulka č. 25: Rok 2000

název filmu	počet diváků
Prci, prci, prcičky	168
Princezna za mlejna	84
Pětka s hvězdičkou	79
??? (nečitelný název filmu)	75
Myšák Stuart Little	54

Tabulka č. 26: Rok 2001

název filmu	počet diváků
Tygrův příběh	146
Tmavomodrý svět	89
Kytice	84
Dinosaurius	64
Není král jako král	57
Z pekla štěstí	56
Po čem ženy touí	52
Road Trip	50

Tabulka č. 27: Rok 2002

název filmu	počet diváků
Bulshit	82
Blade 2	65
Muži v černém 2	58
Spiderman	58

Tabulka č. 28: Rok 2003

název filmu	počet diváků
Kameňák	175
Harry Potter a tajemná komnata	93
Ostrov ztracených snů	78
Charlieho andělci 2	50

Tabulka č. 29: Rok 2004

název filmu	počet diváků
Medvědí bratři	121
Petr pan	85
Shrek	79
Harry Potter a Vězeň z Azkabanu	76
Kameňák 2	64
S.W.A.T.	57
Spiderman 2	56
Želary	52

Tabulka č. 30: Rok 2005

název filmu	počet diváků
Cesta kolem světa za 80 dní	76
Rychlý Stripes	52

Tabulka č. 31: Rok 2006

název filmu	počet diváků
Madagaskar	77
Účastníci zájezdu	58
Divočina	51
Raffáci	50

Tabulka č. 32: Rok 2007

název filmu	počet diváků
Kouzelná chůva	88
Bambi 2	83

Tabulka č. 33: Rok 2008

název filmu	počet diváků
Ratatouille	83

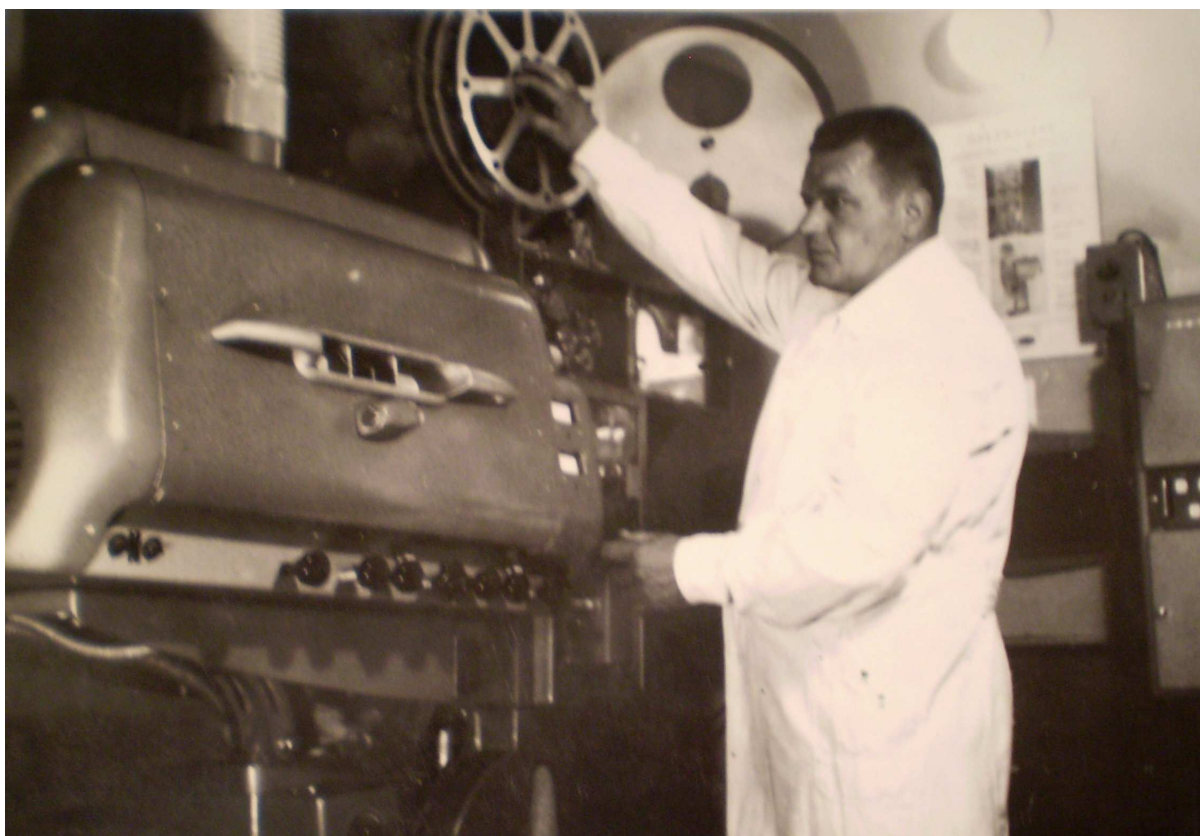
Obr. 1: Přístavba Kina Edison ke Kulturnímu domu Senice na Hané

Obr. 2: Kino Panorama v Senici na Hané

Obr. 3: Nejstarší dokument dokládající kino v Senici na Hané.
Vstupenka k filmu Klášterní růže.

Obr. 4: Bývalý promítač senického kina Bohuslav Husárek.

Obr. 5: Kino Bohuňovice před rekonstrukcí v roce 2002

Obr. 6: Filmový festival pracujících v bohuňovickém kině

Obr. 7: Kino Lucerna v Příkazích

Obr. 8: Václav Klimeš v promítací kabině Kina Lucerna
v Příkazích